

ЗАТВЕРДЖУЮ

Голова Вченої ради

Харківського національного
університету імені В.Н. Каразіна

ВІЛЬ БАКІРОВ

РІШЕННЯ

Вченої ради Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна з питання: «Про затвердження нових редакцій Положень про навчальні лабораторії факультету геології, географії, рекреації і туризму: про навчальну лабораторію топографії, картографії та геоінформаційних технологій; про навчальну лабораторію фізичної географії, геоєкології та методики викладання географічних дисциплін імені професора Г.П. Дубинського; про навчальну лабораторію геоінформаційних систем та дистанційного зондування Землі»

від 26 жовтня 2020 року, протокол №15

Заслухавши виступ декана факультету геології, географії, рекреації і туризму проф. Пересадько В.А. та беручи до уваги п. 4 ст.33 Закону України «Про вищу освіту», Наказ ректора №0113-1/237 від 14 липня 2020 р. щодо оптимізації штатного розпису університету по КПК 2201160, Вчена рада Університету ухвалила:

1. Затвердити нову редакцію Положення про навчальну лабораторію топографії, картографії та геоінформаційних технологій факультету геології, географії, рекреації і туризму.
  2. Затвердити нову редакцію Положення про навчальну лабораторію фізичної географії, геоєкології та методики викладання географічних дисциплін імені професора Г.П. Дубинського факультету геології, географії, рекреації і туризму.
  3. Затвердити нову редакцію Положення про навчальну лабораторію геоінформаційних систем та дистанційного зондування Землі факультету геології, географії, рекреації і туризму.
2. Підготувати наказ про введення в дію цього рішення Вченої ради Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна.

Термін виконання: до 10.11.2020 року

Відповідальна: В.А. Пересадько

ПОЛОЖЕННЯ

про навчальну лабораторію топографії, картографії та геоінформаційних технологій факультету геології, географії, рекреації і туризму

1. Загальні положення

- 1.1. Положення визначає основні завдання, права та організацію діяльності навчальної лабораторії.
- 1.2. Навчальна лабораторія факультету є структурним підрозділом університету, який створюється для організації та проведення навчальних занять, впродовж яких здобувачі вищої освіти під керівництвом завідувача лабораторії особисто проводить експерименти (досліди) з метою практичного підтвердження окремих теоретичних положень навчальних дисциплін, закріплених за факультетом, набувають практичних навичок роботи з лабораторним устаткуванням, обладнанням, обчислювальною технікою, вимірювальною апаратурою, ознайомлюється з методикою експериментальних досліджень у конкретній предметній галузі тощо.
- 1.3. Робота навчальної лабораторії організовується і здійснюється відповідно до: чинного законодавства України, в тому числі Закону України «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про запобігання корупції» та інших нормативно-правових актів, що визначають державну політику в галузі освіти та науки України; інших законодавчих та нормативно-правових актів з питань освіти; Антикорупційною програмою Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна, Положення про організацію освітнього процесу в Харківському національному університеті імені В. Н. Каразіна, Статутом Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна, Положення про врегулювання конфліктних ситуацій у Харківському національному університеті імені В. Н. Каразіна, Правил внутрішнього розпорядку Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна, Інструкцією з діловодства в Харківському національному університеті імені В. Н.

Каразіна, наказів та розпоряджень ректора, проректорів, декана факультету, плану роботи лабораторії та цього Положення.

- 1.4. Діяльність навчальної лабораторії здійснюється відповідно до затвердженого розкладу навчальних занять, графіків консультацій та затверджених деканом факультету річних планів.
- 1.5. Річний план роботи навчальної лабораторії складається завідувачем лабораторії, та затверджується деканом факультету до початку навчального року після розгляду на засіданні факультету. Планові завдання навчальної лабораторії включаються до плану факультету на навчальний рік.
- 1.6. У кінці кожного семестру завідувач лабораторії звітує про діяльність лабораторії на засіданні факультету за звітний період, а також надає звіт декану факультету про виконану роботу та пропозиції щодо діяльності навчальної лабораторії на наступний період.

2. Основні завдання та функції

- 2.1.** Навчальна лабораторія створена з метою якісної підготовки здобувачів вищої освіти.
- 2.2.** Основними завданнями навчальної лабораторії є:
  - сприяння підвищенню якості підготовки фахівців (спеціальності) 103 Науки про Землю, 106 Географія, 014.07 Освіта (Географія) завдяки формуванню практичних навичок роботи з лабораторним обладнанням, оснащенням, обчислювальною технікою, вимірювальною апаратурою;
  - проведення лабораторних, практичних занять з дисциплін: Топографія з основами геодезії, Картографія, Картографічний метод дослідження, Основи моделювання в географії, Геоіконіка, Кадастр і моніторинг земель, Географічні основи кадастру, Фаховий практикум, Тематичне картографування, Управління науковими проектами, Геосистемний моніторинг, Картографічне обґрунтування територіального планування, Основи кадастру, проведення навчальної природничо-наукової, асистентської та преддипломної практики на високому науковому, методичному і технічному рівні згідно з робочими програмами навчальних дисциплін та методичними рекомендаціями;

- забезпечення використання можливостей інформаційних технологій і технічних засобів навчання для здобувачів вищої освіти;
- організація поза аудиторної, самостійної роботи здобувачів вищої освіти денної та заочної форм навчання, завдяки чому розвиваються творчі дослідницькі здібності здобувачів вищої освіти ;
- створення належних та ефективних умов на сучасному освітньому рівні для проходження практики здобувачів вищої освіти;
- створення учасниками освітнього процесу безпечних умов праці та навчання відповідно до чинних законодавчих та нормативних актів;
- дотримання вимог охорони праці, пожежної безпеки, санітарних норм, безпеки життєдіяльності.

2.3. Для досягнення поставлених цілей навчальні лабораторії виконують наступні функції:

- проведення згідно з діючими навчальними планами лабораторних та/або практичних занять з навчальних дисциплін, закріплених за факультетом;
- поліпшення якості освітнього процесу та активна участь працівників навчальної лабораторії у виховній роботі зі студентами;
- організація освітньої діяльності навчальної лабораторії на засадах академічної доброчесності;
- участь у процесах забезпечення якості вищої освіти та освітньої діяльності відповідно до Статуту університету;
- створення всім учасникам освітнього процесу безпечних умов праці та навчання відповідно до вимог чинних законодавчих та нормативних актів;
- придбання та підтримка у належному технічному стані приладів, обладнання та матеріалів для виконання лабораторних та практичних робіт.

3. Структура та керівництво

3.1. До складу входить навчально-допоміжний персонал. Вимоги до кваліфікації, обов'язки, права та відповідальність працівників регламентується посадовими інструкціями.

3.2. Керівництво навчальною лабораторією здійснює завідувач лабораторії, який приймається на посаду та звільняється з посади наказом ректора університету.

3.3 Завідувач лабораторії здійснює керівництво навчальною лабораторією згідно з чинним законодавством України, Статутом Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна та посадовою інструкцією.

4. Матеріально-технічне та навчально-методичне забезпечення лабораторії

4.1. Навчальна лабораторія розміщується на закріплених за нею площах приміщень (земельних ділянках) університету.

4.2. Приміщення лабораторій повинні мати природне та штучне освітлення, бути світлими, теплими і сухими. Обладнання, інструменти, колір фарбування стін добираються відповідно до вимог ергономіки, з використанням сигнальних кольорів і законів безпеки.

4.3. Комплектація навчальної лабораторії обладнанням здійснюється відповідно до завдань її діяльності навчально-наочними приладами, технічними засобами навчання, комп'ютерною технікою, постійними та змінними навчально-інформаційними стендами, обладнанням загального призначення для навчальних закладів та спеціальним обладнанням для виконання лабораторних робіт.

4.4. Навчальна лабораторія, відповідно до її призначення обладнується демонстраційним столом та аудиторною дошкою, технічними засобами навчання, приладами, реактивами тощо.

4.5. Лабораторні приміщення відповідно до специфіки обладнуються: витяжною шафою, секційними шафами для збереження приладів, посуду, інструментів та навчально-наочного обладнання та матеріалів.

4.6. Навчальні лабораторії забезпечуються:

- куточками з охорони праці та пожежної безпеки;
- аптечкою з набором медикаментів для надання домедичної допомоги;
- первинними засобами пожежогасіння відповідно до Правил пожежної безпеки для закладів, установ і організацій системи освіти України.

4.7. Навчально-методичне забезпечення лабораторій складається з:

- освітніх і робочих програм відповідних дисциплін;

- методичних рекомендацій для виконання лабораторних робіт, дослідів, спостережень, практикумів;
- довідникової і нормативно-технічної літератури;
- інших навчально-методичних матеріалів (стендів, макетів тощо).

5. Діяльність, документація та звітність

- 5.1. Діяльність навчальної лабораторії здійснюється відповідно до розкладу занять, затвердженого на відповідний семестр навчального року у встановленому порядку.
- 5.2. Поза аудиторна робота в навчальній лабораторії здійснюється згідно затвердженого графіка.
- 5.3. На навчальну лабораторію складається паспорт, в якому зазначається загальна характеристика, санітарно-гігієнічні умови приміщення; комплектація лабораторії, списки працівників, план розміщення обладнання; результати перевірок електрообладнання, заземлення, вентиляції, вимірювальних приладів, методичні посібники, інструкції, та інші дані.
- 5.4. Протягом семестру працівники навчальної лабораторії надають оперативну інформацію про свою діяльність завідувачу лабораторії.
- 5.5. В кінці кожного семестру завідувач лабораторії надає звіт декану факультету про виконану роботу та пропозиції щодо діяльності на наступний період.
- 5.6. Документація навчальної лабораторії повинна включати:
  - методичні посібники для виконання лабораторних робіт, інструкції з експлуатації лабораторного обладнання;
  - інструкції з охорони праці, пожежної безпеки та безпеки життєдіяльності для працівників і здобувачів освіти;
  - журнал реєстрації інструктажів з питань охорони праці, пожежної безпеки та безпеки життєдіяльності;
  - паспорт стану лабораторії;
  - щорічні акти-дозволи на проведення занять в лабораторіях;

5.7. Матеріальні цінності лабораторії обліковуються в інвентарному описі встановленого зразка та в паспорті лабораторії. За необхідності ведуться паспорти робочих місць.

6. Взаємозв'язки з іншими структурними підрозділами університету .

6.1 В процесі здійснення своїх функцій навчальна лабораторія взаємодіє з іншими структурними підрозділами університету, які беруть участь у реалізації основних завдань навчальної лабораторії.

7. Ліквідація та реорганізація лабораторії.

7.1. Ліквідація та реорганізація (злиття, приєднання, поділ, перетворення) лабораторії здійснюється згідно з законодавством України, Статуту Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна.

7.2. Під час ліквідації та реорганізації лабораторії вивільнюваним працівникам гарантується додержання їх прав та інтересів відповідно до трудового законодавства України.

ПОЛОЖЕННЯ

про навчальну лабораторію фізичної географії, геоекології та методики викладання географічних дисциплін імені професора Г. П. Дубинського факультету геології, географії, рекреації і туризму

1. Загальні положення

- 1.1. Положення визначає основні завдання, права та організацію діяльності навчальної лабораторії.
- 1.2. Навчальна лабораторія факультету є структурним підрозділом університету, який створюється для організації та проведення навчальних занять, впродовж яких здобувачі вищої освіти під керівництвом завідувача лабораторії особисто проводить експерименти (досліди) з метою практичного підтвердження окремих теоретичних положень навчальних дисциплін, закріплених за факультетом, набувають практичних навичок роботи з лабораторним устаткуванням, обладнанням, обчислювальною технікою, вимірювальною апаратурою, ознайомлюється з методикою експериментальних досліджень у конкретній предметній галузі тощо.
- 1.3. Робота навчальної лабораторії організовується і здійснюється відповідно до: чинного законодавства України, в тому числі Закону України «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про запобігання корупції» та інших нормативно-правових актів, що визначають державну політику в галузі освіти та науки України; інших законодавчих та нормативно-правових актів з питань освіти; Антикорупційною програмою Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна, Положення про організацію освітнього процесу в Харківському національному університеті імені В. Н. Каразіна, Статутом Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна, Положення про врегулювання конфліктних ситуацій у Харківському національному університеті імені В. Н. Каразіна, Правил внутрішнього розпорядку Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна, Інструкцією з діловодства в Харківському національному університеті імені В. Н.

Каразіна, наказів та розпоряджень ректора, проректорів, декана факультету, плану роботи лабораторії та цього Положення.

- 1.4. Діяльність навчальної лабораторії здійснюється відповідно до затвердженого розкладу навчальних занять, графіків консультацій та затверджених деканом факультету річних планів.
- 1.5. Річний план роботи навчальної лабораторії складається завідувачем лабораторії, та затверджується деканом факультету до початку навчального року після розгляду на засіданні факультету. Планові завдання навчальної лабораторії включаються до плану факультету на навчальний рік.
- 1.6. У кінці кожного семестру завідувач лабораторії звітує про діяльність лабораторії на засіданні факультету за звітний період, а також надає звіт декану факультету про виконану роботу та пропозиції щодо діяльності навчальної лабораторії на наступний період.

2. Основні завдання та функції

- 2.1.** Навчальна лабораторія створена з метою якісної підготовки здобувачів вищої освіти.
- 2.2.** Основними завданнями навчальної лабораторії є:
  - сприяння підвищенню якості підготовки фахівців (спеціальності) 103 Науки про Землю, 106 Географія, 014.07 Освіта (Географія) завдяки формуванню практичних навичок роботи з лабораторним обладнанням, оснащенням, обчислювальною технікою, вимірювальною апаратурою;
  - проведення лабораторних, практичних занять з дисциплін: Загальне землезнавство, Ґрунтознавство і біогеографія, Природнича географія, Геоморфологія і палеогеографія, Фізична географія материків і океанів, Геоморфологія з основами геології, Фізична географія України, Основи геоєкології, Методика навчання географії, Краєзнавство і регіональний туризм, Географічне середовище в Україні, Природна та історико-культурна спадщина, Фундаментальні проблеми землезнавства, Кадастр і моніторинг земель, Геосистемний моніторинг, Людина і природа, Педтехнології профільної середньої освіти та туристської роботи, Туристська робота в школі, Управління освітнім процесом, Педагогічний менеджмент, Організація туристичної діяльності, Рекреаційно-

туристське природокористування, Музеєзнавство, Конструктивна географія і раціональне використання природних ресурсів, Метеорологія і кліматологія, Загальна гідрологія, Фізика з основами фізики Землі, Ландшафтознавство, Рекреаційна географія, Основи наукових досліджень, Основи раціонального природокористування, Географічні основи кадастру, Геоecологічна експертиза території, Фаховий практикум, Шкільна географія, Природні умови і ресурси України, Спортивно-оздоровчий туризм, Глобальні проблеми сучасності, Управління науковими проектами, Практикум: прикладні географічні дослідження, Прикладна ландшафтна екологія, Географія міжнародного туризму, проведення Виробничої педагогічної практики, Науково-дослідницької практики, Асистентської практики, Переддипломної практики, Навчальної природничо-наукової практики, Навчальної професійно-орієнтованої практики, Туристсько-краєзнавчої практики, Виробничої практики, Науково-асистентської практики на високому науковому, методичному і технічному рівні згідно з робочими програмами навчальних дисциплін та методичними рекомендаціями;

- забезпечення використання можливостей інформаційних технологій і технічних засобів навчання для здобувачів вищої освіти;
- організація поза аудиторної, самостійної роботи здобувачів вищої освіти денної та заочної форм навчання, завдяки чому розвиваються творчі дослідницькі здібності здобувачів вищої освіти ;
- створення належних та ефективних умов на сучасному освітньому рівні для проходження практики здобувачів вищої освіти;
- створення учасниками освітнього процесу безпечних умов праці та навчання відповідно до чинних законодавчих та нормативних актів;
- дотримання вимог охорони праці, пожежної безпеки, санітарних норм, безпеки життєдіяльності.

2.3. Для досягнення поставлених цілей навчальні лабораторії виконують наступні функції:

- проведення згідно з діючими навчальними планами лабораторних та/або практичних занять з навчальних дисциплін, закріплених за факультетом;
- поліпшення якості освітнього процесу та активна участь працівників навчальної лабораторії у виховній роботі зі студентами;

- організація освітньої діяльності навчальної лабораторії на засадах академічної доброчесності;
- участь у процесах забезпечення якості вищої освіти та освітньої діяльності відповідно до Статуту університету;
- створення всім учасникам освітнього процесу безпечних умов праці та навчання відповідно до вимог чинних законодавчих та нормативних актів;
- придбання та підтримка у належному технічному стані приладів, обладнання та матеріалів для виконання лабораторних та практичних робіт.

3. Структура та керівництво

- 3.1. До складу входить навчально-допоміжний персонал. Вимоги до кваліфікації, обов'язки, права та відповідальність працівників регламентується посадовими інструкціями.
- 3.2. Керівництво навчальною лабораторією здійснює завідувач лабораторії, який приймається на посаду та звільняється з посади наказом ректора університету.
- 3.3. Завідувач лабораторії здійснює керівництво навчальною лабораторією згідно з чинним законодавством України, Статутом Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна та посадовою інструкцією.

4. Матеріально-технічне та навчально-методичне забезпечення лабораторії

- 4.1. Навчальна лабораторія розміщується на закріплених за нею площах приміщень (земельних ділянках) університету.
- 4.2. Приміщення лабораторій повинні мати природне та штучне освітлення, бути світлими, теплими і сухими. Обладнання, інструменти, колір фарбування стін добираються відповідно до вимог ергономіки, з використанням сигнальних кольорів і законів безпеки.
- 4.3. Комплектація навчальної лабораторії обладнанням здійснюється відповідно до завдань її діяльності навчально-наочними приладами, технічними засобами навчання, комп'ютерною технікою, постійними та

змінними навчально-інформаційними стендами, обладнанням загального призначення для навчальних закладів та спеціальним обладнанням для виконання лабораторних робіт.

- 4.4. Навчальна лабораторія, відповідно до її призначення обладнується демонстраційним столом та аудиторною дошкою, технічними засобами навчання, приладами, реактивами тощо.
- 4.5. Лабораторні приміщення відповідно до специфіки обладнуються: витяжною шафою, секційними шафами для збереження приладів, посуду, інструментів та навчально-наочного обладнання та матеріалів.
- 4.6. Навчальні лабораторії забезпечуються:
  - куточками з охорони праці та пожежної безпеки;
  - аптечкою з набором медикаментів для надання домедичної допомоги;
  - первинними засобами пожежогасіння відповідно до Правил пожежної безпеки для закладів, установ і організацій системи освіти України.
- 4.7. Навчально-методичне забезпечення лабораторій складається з:
  - освітніх і робочих програм відповідних дисциплін;
  - методичних рекомендацій для виконання лабораторних робіт, дослідів, спостережень, практикумів;
  - довідникової і нормативно-технічної літератури;
  - інших навчально-методичних матеріалів (стендів, макетів тощо).

5. Діяльність, документація та звітність

- 5.1. Діяльність навчальної лабораторії здійснюється відповідно до розкладу занять, затвердженого на відповідний семестр навчального року у встановленому порядку.
- 5.2. Поза аудиторна робота в навчальній лабораторії здійснюється згідно затвердженого графіка.
- 5.3. На навчальну лабораторію складається паспорт, в якому зазначається загальна характеристика, санітарно-гігієнічні умови приміщення; комплектація лабораторії, списки працівників, план розміщення обладнання; результати перевірок електрообладнання, заземлення,

вентиляції, вимірвальних приладів, методичні посібники, інструкції, та інші дані.

- 5.4. Протягом семестру працівники навчальної лабораторії надають оперативну інформацію про свою діяльність завідувачу лабораторії.
- 5.5. В кінці кожного семестру завідувач лабораторії надає звіт декану факультету про виконану роботу та пропозиції щодо діяльності на наступний період.
- 5.6. Документація навчальної лабораторії повинна включати:
  - методичні посібники для виконання лабораторних робіт, інструкції з експлуатації лабораторного обладнання;
  - інструкції з охорони праці, пожежної безпеки та безпеки життєдіяльності для працівників і здобувачів освіти;
  - журнал реєстрації інструктажів з питань охорони праці, пожежної безпеки та безпеки життєдіяльності;
  - паспорт стану лабораторії;
  - щорічні акти-дозволи на проведення занять в лабораторіях;
- 5.7. Матеріальні цінності лабораторії обліковуються в інвентарному описі встановленого зразка та в паспорті лабораторії. За необхідності ведуться паспорти робочих місць.

6. Взаємозв'язки з іншими структурними підрозділами університету .

- 6.1 В процесі здійснення своїх функцій навчальна лабораторія взаємодіє з іншими структурними підрозділами університету, які беруть участь у реалізації основних завдань навчальної лабораторії.

7. Ліквідація та реорганізація лабораторії.

- 7.1. Ліквідація та реорганізація (злиття, приєднання, поділ, перетворення) лабораторії здійснюється згідно з законодавством України, Статуту Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна.
- 7.2. Під час ліквідації та реорганізації лабораторії вивільнюваним працівникам гарантується додержання їх прав та інтересів відповідно до трудового законодавства України.

ПОЛОЖЕННЯ

про навчальну лабораторію геоінформаційних систем та дистанційного зондування Землі факультету геології, географії, рекреації і туризму

1. Загальні положення

- 1.1. Положення визначає основні завдання, права та організацію діяльності навчальної лабораторії.
- 1.2. Навчальна лабораторія факультету є структурним підрозділом університету, який створюється для організації та проведення навчальних занять, впродовж яких здобувачі вищої освіти під керівництвом завідувача лабораторії особисто проводить експерименти (досліди) з метою практичного підтвердження окремих теоретичних положень навчальних дисциплін, закріплених за факультетом, набувають практичних навичок роботи з лабораторним устаткуванням, обладнанням, обчислювальною технікою, вимірювальною апаратурою, ознайомлюється з методикою експериментальних досліджень у конкретній предметній галузі тощо.
- 1.3. Робота навчальної лабораторії організовується і здійснюється відповідно до: чинного законодавства України, в тому числі Закону України «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про запобігання корупції» та інших нормативно-правових актів, що визначають державну політику в галузі освіти та науки України; інших законодавчих та нормативно-правових актів з питань освіти; Антикорупційною програмою Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна, Положення про організацію освітнього процесу в Харківському національному університеті імені В. Н. Каразіна, Статутом Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна, Положення про врегулювання конфліктних ситуацій у Харківському національному університеті імені В. Н. Каразіна, Правил внутрішнього розпорядку Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна, Інструкцією з діловодства в Харківському національному університеті імені В. Н.

Каразіна, наказів та розпоряджень ректора, проректорів, декана факультету, плану роботи лабораторії та цього Положення.

- 1.4. Діяльність навчальної лабораторії здійснюється відповідно до затвердженого розкладу навчальних занять, графіків консультацій та затверджених деканом факультету річних планів.
- 1.5. Річний план роботи навчальної лабораторії складається завідувачем лабораторії, та затверджується деканом факультету до початку навчального року після розгляду на засіданні факультету. Планові завдання навчальної лабораторії включаються до плану факультету на навчальний рік.
- 1.6. У кінці кожного семестру завідувач лабораторії звітує про діяльність лабораторії на засіданні факультету за звітний період, а також надає звіт декану факультету про виконану роботу та пропозиції щодо діяльності навчальної лабораторії на наступний період.

2. Основні завдання та функції

- 2.1.** Навчальна лабораторія створена з метою якісної підготовки здобувачів вищої освіти.
- 2.2.** Основними завданнями навчальної лабораторії є:
  - сприяння підвищенню якості підготовки фахівців (спеціальності) 103 Науки про Землю, 106 Географія, 014.07 Освіта (Географія) завдяки формуванню практичних навичок роботи з лабораторним обладнанням, оснащенням, обчислювальною технікою, вимірювальною апаратурою;
  - проведення лабораторних, практичних занять з дисциплін: Основи картографії та геоінформатики, ГІС в географії, Основи ГІС-аналізу, Основи комп'ютерних технологій, Дистанційне зондування Землі, Основи моделювання в географії, Загальне землезнавство, Ґрунтознавство і біогеографія, Природнича географія, Вступ до фаху, Геоморфологія і палеогеографія, Фізична географія материків і океанів, Геоморфологія з основами геології, Фізична географія України, Основи геоєкології, Краєзнавство і регіональний туризм, Географічне середовище в Україні, Природна та історико-культурна спадщина, Фундаментальні проблеми землезнавства, Кадастр і моніторинг земель, Геосистемний моніторинг, Дистанційні методи в геомоніторингу,

Людина і природа, Педтехнології профільної середньої освіти та туристської роботи, Організація туристичної діяльності, Онлайн ГІС-сервіси, Рекреаційно-туристське природокористування, Конструктивна географія і раціональне використання природних ресурсів, Загальна гідрологія, Фізика з основами фізики Землі, Ландшафтознавство, Рекреаційна географія, Основи наукових досліджень, Основи раціонального природокористування, Географічні основи кадастру, Геоекологічна експертиза території, Фаховий практикум, Природні умови і ресурси України, Спортивно-оздоровчий туризм, Глобальні проблеми сучасності, Управління науковими проектами, Практикум: прикладні географічні дослідження, Прикладна ландшафтна екологія, Географія міжнародного туризму, проведення Виробничої педагогічної практики, Науково-дослідницької практики, Асистентської практики, Переддипломної практики, Навчальної природничо-наукової практики, Навчальної професійно-орієнтованої практики, Туристсько-краєзнавчої практики, Виробничої практики, Науково-асистентської практики на високому науковому, методичному і технічному рівні згідно з робочими програмами навчальних дисциплін та методичними рекомендаціями;

- забезпечення використання можливостей інформаційних технологій і технічних засобів навчання для здобувачів вищої освіти;
- організація поза аудиторної, самостійної роботи здобувачів вищої освіти денної та заочної форм навчання, завдяки чому розвиваються творчі дослідницькі здібності здобувачів вищої освіти ;
- створення належних та ефективних умов на сучасному освітньому рівні для проходження практики здобувачів вищої освіти;
- створення учасниками освітнього процесу безпечних умов праці та навчання відповідно до чинних законодавчих та нормативних актів;
- дотримання вимог охорони праці, пожежної безпеки, санітарних норм, безпеки життєдіяльності.

2.3. Для досягнення поставлених цілей навчальні лабораторії виконують наступні функції:

- проведення згідно з діючими навчальними планами лабораторних та/або практичних занять з навчальних дисциплін, закріплених за факультетом;
- поліпшення якості освітнього процесу та активна участь працівників навчальної лабораторії у виховній роботі зі студентами;

- організація освітньої діяльності навчальної лабораторії на засадах академічної доброчесності;
- участь у процесах забезпечення якості вищої освіти та освітньої діяльності відповідно до Статуту університету;
- створення всім учасникам освітнього процесу безпечних умов праці та навчання відповідно до вимог чинних законодавчих та нормативних актів;
- придбання та підтримка у належному технічному стані приладів, обладнання та матеріалів для виконання лабораторних та практичних робіт.

3. Структура та керівництво

- 3.1. До складу входить навчально-допоміжний персонал. Вимоги до кваліфікації, обов'язки, права та відповідальність працівників регламентується посадовими інструкціями.
- 3.2. Керівництво навчальною лабораторією здійснює завідувач лабораторії, який приймається на посаду та звільняється з посади наказом ректора університету.
- 3.3. Завідувач лабораторії здійснює керівництво навчальною лабораторією згідно з чинним законодавством України, Статутом Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна та посадовою інструкцією.

4. Матеріально-технічне та навчально-методичне забезпечення лабораторії

- 4.1. Навчальна лабораторія розміщується на закріплених за нею площах приміщень (земельних ділянках) університету.
- 4.2. Приміщення лабораторій повинні мати природне та штучне освітлення, бути світлими, теплими і сухими. Обладнання, інструменти, колір фарбування стін добираються відповідно до вимог ергономіки, з використанням сигнальних кольорів і законів безпеки.
- 4.3. Комплектація навчальної лабораторії обладнанням здійснюється відповідно до завдань її діяльності навчально-наочними приладами, технічними засобами навчання, комп'ютерною технікою, постійними та

змінними навчально-інформаційними стендами, обладнанням загального призначення для навчальних закладів та спеціальним обладнанням для виконання лабораторних робіт.

- 4.4. Навчальна лабораторія, відповідно до її призначення обладнується демонстраційним столом та аудиторною дошкою, технічними засобами навчання, приладами, реактивами тощо.
- 4.5. Лабораторні приміщення відповідно до специфіки обладнуються: витяжною шафою, секційними шафами для збереження приладів, посуду, інструментів та навчально-наочного обладнання та матеріалів.
- 4.6. Навчальні лабораторії забезпечуються:
  - куточками з охорони праці та пожежної безпеки;
  - аптечкою з набором медикаментів для надання домедичної допомоги;
  - первинними засобами пожежогасіння відповідно до Правил пожежної безпеки для закладів, установ і організацій системи освіти України.
- 4.7. Навчально-методичне забезпечення лабораторій складається з:
  - освітніх і робочих програм відповідних дисциплін;
  - методичних рекомендацій для виконання лабораторних робіт, дослідів, спостережень, практикумів;
  - довідникової і нормативно-технічної літератури;
  - інших навчально-методичних матеріалів (стендів, макетів тощо).

5. Діяльність, документація та звітність

- 5.1. Діяльність навчальної лабораторії здійснюється відповідно до розкладу занять, затвердженого на відповідний семестр навчального року у встановленому порядку.
- 5.2. Поза аудиторна робота в навчальній лабораторії здійснюється згідно затвердженого графіка.
- 5.3. На навчальну лабораторію складається паспорт, в якому зазначається загальна характеристика, санітарно-гігієнічні умови приміщення; комплектація лабораторії, списки працівників, план розміщення обладнання; результати перевірок електрообладнання, заземлення, вентиляції, вимірвальних приладів, методичні посібники, інструкції, та інші дані.

- 5.4. Протягом семестру працівники навчальної лабораторії надають оперативну інформацію про свою діяльність завідувачу лабораторії.
- 5.5. В кінці кожного семестру завідувач лабораторії надає звіт декану факультету про виконану роботу та пропозиції щодо діяльності на наступний період.
- 5.6. Документація навчальної лабораторії повинна включати:
- методичні посібники для виконання лабораторних робіт, інструкції з експлуатації лабораторного обладнання;
  - інструкції з охорони праці, пожежної безпеки та безпеки життєдіяльності для працівників і здобувачів освіти;
  - журнал реєстрації інструктажів з питань охорони праці, пожежної безпеки та безпеки життєдіяльності;
  - паспорт стану лабораторії;
  - щорічні акти-дозволи на проведення занять в лабораторіях;
- 5.7. Матеріальні цінності лабораторії обліковуються в інвентарному описі встановленого зразка та в паспорті лабораторії. За необхідності ведуться паспорти робочих місць.

6. Взаємозв'язки з іншими структурними підрозділами університету .

- 6.1 В процесі здійснення своїх функцій навчальна лабораторія взаємодіє з іншими структурними підрозділами університету, які беруть участь у реалізації основних завдань навчальної лабораторії.

7. Ліквідація та реорганізація лабораторії.

- 7.1. Ліквідація та реорганізація (злиття, приєднання, поділ, перетворення) лабораторії здійснюється згідно з законодавством України, Статуту Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна.
- 7.2. Під час ліквідації та реорганізації лабораторії вивільнюваним працівникам гарантується додержання їх прав та інтересів відповідно до трудового законодавства України.